

KIRJANPITOLAUTAKUNNAN KUNTAJAOSTO
Kauppa- ja teollisuusministeriö

**YLEISOHJE KUNNAN JA KUNTAYHTYMÄN
RAHOITUSLASKELMAN LAATIMISESTA**

Helsinki 2006
Painetun julkaisun ISBN 952-213-163-6
Verkkajulkaisun ISBN 952-213-164-4

ISBN 952-213-164-4
© Suomen Kuntaliitto
Helsinki 2006

Suomen Kuntaliitto
Toinen linja 14
PL 200
00101 Helsinki
Puh. (09) 7711
Faksi (09) 771 2291
www.kunnat.net

KIRJANPITOLAUTAKUNNAN KUNTAJAOSTO
 Kauppa- ja teollisuusministeriö
 28.11.2006
 23.4.1999 yleisohje tarkistettu 25.5.2004, 28.11.2006

YLEISOHJE KUNNAN JA KUNTAYHTYMÄN RAHOITUSLASKELMAN LAATIMISESTA

Sisällysluettelo

1 Rahoituslaskelman tarkoitus ja säännöstausta	4
2 Rahoituslaskelman rakenne ja kirjausperuste	5
3 Rahoituslaskelman sisältö	6
3.1 Toiminnan rahavirta	6
3.2 Investointien rahavirta	6
3.3 Rahoituksen rahavirta	7
3.3.1 Antolainauksen muutokset	7
3.3.2 Lainakannan muutokset	7
3.3.3 Oman pääoman muutokset (kuntayhtymässä)	7
3.3.4 Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	7
3.3.5 Vaihto-omaisuuden muutos	8
3.3.6 Saamisten muutos	8
3.3.7 Korottomien velkojen muutos	8
3.4 Valuuttakurssimuutosten huomioon ottaminen	8
3.5 Rahavarojen muutos	8
4 Rahoituslaskelman erien muodostuminen	9
4.1 Toiminnan rahavirta	9
4.2 Investointien rahavirta	9
4.3 Rahoituksen rahavirta	10
4.4 Rahavarojen muutos	12
5 Rahoituslaskelman esitystarkkuus	12
Liite 1 Kunnan ja kuntayhtymän rahoituslaskelmakaava	13

1. Rahoituslaskelman tarkoitus ja säännöstausta

Kunnat laativat tilinpäätöksensä kuntalain (365/1995) säännösten nojalla. Kuntalain tilinpäätöstä koskevassa muutetussa 68 §:ssä on rahoituslaskelma ja sen liitetiedot säädetty kuuluvaksi tilinpäätökseen (578/2006)¹. Tähän saakka rahoituslaskelma on esitetty tilinpäätöksen liitetietona kuntajaoston antaman yleisohjeen mukaisesti. [28.11.2006]

Tällä yleisohjeella kirjanpitolautakunnan kuntajaosto antaa ohjeet kunnassa ja kuntayhtymässä 1.1.2006 alkaen sovellettavasta rahoituslaskelmasta ja sen kaavasta. Rahoituslaskelmaa käytetään ensimmäisen kerran **1.1.2006** alkavalta tilivuodelta laadittavassa tilinpäätöksessä. Ohjeessa kunnalla tarkoitetaan jäljempänä myös kuntayhtymää, ellei toisin ole sanottu. Rahoituslaskelman kaava on liitteenä 1. [28.11.2006]

Kirjanpitolain (1336/1997) tilinpäätöstä koskevaa 3 luvun 1 §:ää on muutettu siten, että tilikaudelta laadittava tilinpäätös sisältää taseen ja tuloslaskelman lisäksi myös rahoituslaskelman, jossa on annettava selvitys varojen hankinnasta ja niiden käytöstä, sekä näiden laskelmien liitetiedot (KPL muutos 1304/2004). Rahoituslaskelman sisällyttäminen tilinpäätökseen on pakollista aina julkisella osakeyhtiöllä ja myös yksityisellä osakeyhtiöllä ja osuuskunnalla, jos kirjanpitolaissa säädetyt rajat ylittyvät (KPL 3:9.2 §) [28.11.2006]

Kirjanpitoasetukseen on lisätty rahoituslaskelman tarkempaa sisältöä koskevat säännökset (KPA 1339/1997 muutos 1313/2004, 2:1 §). Sen mukaan rahoituslaskelmasta on ilmentävä *liiketoiminnan rahavirta, investointien rahavirrat* sekä *rahoituksen rahavirrat*. Kunnassa tätä pykälää noudatetaan soveltuvin osin tässä yleisohjeessa annettujen ohjeiden mukaisesti. [28.11.2006]

Rahoituslaskelma on keskeinen osa kunnan ja kuntayhtymän talousarviota ja tilinpäätöstä. Talousarvioon on kuntalain 65 §:n 3 momentin mukaan otettava toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä osoitettava miten määrärahojen rahoitustarve katetaan. Toiminnan rahoitus esitetään talousarvion rahoitusosassa, joka kunnan ja kuntayhtymän talousarviossa tulee olla tuloslaskelmaosan sekä käyttötalous- ja investointiosien lisäksi.

Rahoituslaskelmalla osoitetaan kuinka paljon kunnan toiminnan ja sen investointien rahavirta on ylijäämäinen tai alijäämäinen. Rahoituksen rahavirralla osoitetaan, miten alijäämäinen toiminnan rahavirta on rahoituksellisesti katettu tai miten ylijäämä on käytetty rahoitusaseman ja investointien muuttamiseen. [28.11.2006]

Tilinpäätökseen on kuntalain 68 §:n mukaan kuuluttava talousarvion toteutumisvertailu. Toteutumisvertailun tulee rakenteeltaan vastata talousarviota. Rahoituslaskelma samoin kuin tuloslaskelma on kunnan ja kuntayhtymän kokonaistaloutta kuvaava laskelma. Rahoituslaskelma ja sen liitetiedot kuuluvat tilinpäätökseen ja ne täydentävät tuloslaskelman, taseen ja niiden liitetietojen antamaa kuvaa tulo-rahoituksen riittävydestä, investoinneista, sijoituksista, pääomarahoituksesta sekä rahoitusaseman muutoksista. [28.11.2006]

1

Kuntalain muutos 578/2006 tuli voimaan 1.8.2006. [28.11.2006]

Rahoituslaskelma perustuu kirjanpitoon ja sen sisältöön vaikuttavat kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeissa määrätyt tuloslaskelman ja taseen kaavat. Toisaalta sitä ei johdeta kirjanpidosta kahdenkertaisin viennein tuloslaskelman ja taseen tapaan, vaan se laaditaan erillislaskelmana. Teknisesti rahoituslaskelman kaikki erät voidaan johtaa suoraan kirjanpidosta. [28.11.2006]

2. Rahoituslaskelman rakenne ja kirjausperuste

Kunnan rahoituslaskelmassa on erikseen nähtävissä toiminnan ja investointien rahavirrat, jotka käsittävät tulo-rahoituksen ja investointierät. [28.11.2006]

Toiminnan rahavirta osoittaa, missä määrin kunta on pystynyt tilikauden aikana toiminnan (käyttötalouden) avulla saamaan rahavaroja toimintaedellytysten säilyttämiseen, uusien investointien tekemiseen ja lainojen takaisinmaksuun ulkopuolisiin rahoituslähteisiin turvautumatta. [28.11.2006]

Investointien rahavirrat osoittavat sen rahavarojen käytön, jonka kunta on käyttänyt palvelutuotannon edellytysten järjestämiseen ja tulevan rahavirran kerryttämiseksi pitkällä aikavälillä. [28.11.2006]

Rahoituksen rahavirrat osoittavat antolaina- ja muiden saamisten, toimeksiantojen varojen ja pääomien, vaihto-omaisuuden sekä oman ja vieraan pääoman muutokset tilikauden aikana. [28.11.2006]

Rahoituslaskelmasta tulee erikseen käydä ilmi rahoituksen rahavirta. Sitä varten rahoituksen rahavirtalaskelmassa esitetään ensin antolainojen ja lainakannan muutokset. Lisäksi niiden jälkeen kuntayhtymän rahoituslaskelmassa esitetään maksuvalmiuteen vaikuttavat oman pääoman muutokset. [28.11.2006]

Maksuvalmiuden muutoksiin vaikuttavat myös toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset, vaihto-omaisuuden, pitkä- ja lyhytaikaisten saamisten ja korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutokset. Rahoituslaskelman selkeyden säilyttämiseksi esitetään siinä eriteltynä vain kokonaistalouden kannalta olennaiset erät.

Toiminnan ja investointien sekä rahoituksen rahavirtojen yhteenlaskettu muutos vastaa taseesta laskettua rahavarojen muutosta. [28.11.2006]

Kunnan rahoituslaskelma laaditaan suoriteperusteisesti. Tämä tarkoittaa, että mm. myyntituloja ja ostomenoja ei vuosikatteessa oikaista myyntisaamisilla tai ostovelvoilla vaan oikaisu tapahtuu vasta muiden maksuvalmiuteen vaikuttavien erien muutoksissa rahoituksen rahavirtalaskelmassa. Samoin rahoituslaskelmassa esitettävät lisäykset ja vähennykset tase-erissä perustuvat suoriteperusteisesti kirjattuihin tuloihin ja menoihin. Arvonkorotusrahaston ja käyvän arvon rahaston muutoksia ei oteta huomioon rahoituslaskelmassa, koska niistä ei aiheudu rahavirtaa. [28.11.2006]

3. Rahoituslaskelman sisältö

3.1 Toiminnan rahavirta [28.11.2006]

Tulorahoituksen osatekijät eritellään yksityiskohtaisesti tuloslaskelmassa. Tästä syystä rahoituslaskelmaan otetaan vain toiminnan tulorahoitusjäämän osoittava vuosikate sekä satunnaiset erät, jotka tuloslaskelmassa esitetään vuosikatteen jälkeen. [28.11.2006]

Vuosikate saattaa sisältää eriä, jotka vaikuttavat muitten rahoituslaskelman tietojen laskemiseen. Rahoituslaskelman selkeyden vuoksi vuosikate saadaan suoraan tuloslaskelmasta ja vuosikatteen korjaukset esitetään rivillä *Tulorahoituksen korjauserät*. Korjauseriä ovat pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot, mikäli ne on esitetty toiminnan muissa tuotoissa sekä toiminnan muihin kuluihin merkityt pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitappiot. [28.11.2006]

Satunnaiset erät esitetään tuloslaskelman mukaisina. Myös satunnaisissa erissä esitetyt pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot esitetään rivillä tulorahoituksen korjauserät. Näiden korjausten jälkeen investointien ryhmässä esitettävät pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitulot esitetään myyntihintojen mukaisina. [28.11.2006]

Suunnitelmapoistojen oikaisuina kirjatut myyntivoitot ja -tappiot sisältyvät pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntituloihin, eikä niitä oikaista rahoituslaskelmassa. [28.11.2006]

Lisäksi rahoituslaskelman tulorahoitusta joudutaan oikaisemaan tuloslaskelmaan mahdollisesti kirjatuilla pakollisilla varauksilla, jotka eivät ole rahan käyttöä. Vastaavasti pakollisten varausten käyttö menojen ja menetysten maksamiseen oikaistaan vähentämällä tulorahoitusta rahoituslaskelmassa. Pakollisten varausten lisäykset ja vähennykset netotetaan ja esitetään tulorahoituksen korjauseränä. [28.11.2006]

Kuluksi tai tuotoksi kirjatut kurssierot vaikuttavat vuosikatteeseen. Niitä ei oikaista, koska ne sisältyvät taseen rahoitukseen vaikuttavien erien muutoksiin. [28.11.2006]

3.2 Investointien rahavirta [28.11.2006]

Investoinneilla tarkoitetaan rahoituslaskelmassa pysyviin vastaaviin käytettyjä varoja tilivuoden aikana. Investointimenot ja niihin saadut rahoitusosuudet esitetään rahoituslaskelmassa bruttomääräisinä. Investointimenot ovat sekä osakkeiden ja osuuksien ostoja että aineettomia ja aineellisia pysyvien vastaavien hyödykkeiden investointeja. Osakkeet ovat pysyvien vastaavien sijoitukset -ryhmässä esitettäviä toimialasijoittamisen osakkeita. Rahoituslaskelman *Investointien rahavirta* -nimikkeen alla esitetään myös investointien rahoitusosuudet ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntihintaiset luovutustulot. [28.11.2006]

Investointimenot ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot sekä rahoitusosuudet investointeihin esitetään rahoituslaskelmassa suoriteperusteisena. Investointimenona esitetään rahoituslaskelmassa myös hankintameno tai sen osa, joka on katettu investointivarauksella tai -rahastolla. Investointien ennakkomaksut käsitellään kuten investoinnit. [28.11.2006]

Ostovelat, jotka kohdistuvat investointeihin ja joita ei ole vielä maksettu, sisältyvät luonteensa mukaisesti pitkä- tai lyhytaikaisten korottomien velkojen muutokseen. Investointeihin saatavat rahoitusosuudet sekä pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntituotot, joita ei ole vielä saatu, sisältyvät samoin luonteensa mukaisesti pitkä- tai lyhytaikaisten saamisten muutokseen. [28.11.2006]

3.3 Rahoituksen rahavirta [28.11.2006]

3.3.1 Antolainauksen muutokset

Kunnan myöntämät lainat, jotka taseessa esitetään pysyvien vastaavien ryhmässä *Sijoitukset (Joukkovelkakirjalainasaamiset, Muut lainasaamiset, Muut saamiset)* käsitellään ryhmässä *Antolainauksen muutokset*.

Antolainojen lisäykset vähentävät rahavaroja ja antolainojen takaisinmaksut lisäävät rahavaroja. Antolainojen muutoksina esitetään erikseen lainojen lisäykset ja lainojen lyhennykset. [28.11.2006]

3.3.2 Lainakannan muutokset

Rahoituslaskelma osoittaa miten kunnan rahoitusrakenne on tilivuoden aikana muuttunut. Pitkäaikaisten lainojen lisäys osoittaa kuinka paljon kunta on tilivuoden aikana ottanut uutta pitkäaikaista lainaa tai uusinnut niitä. Pitkäaikaisten lainojen vähennykseen merkitään kunnan pitkäaikaisten lainojen lyhennykset tilivuoden aikana. Huomattava on, että em. lainanlyhennykset on merkitty edellisvuoden tilinpäätöksessä taseen lyhytaikaisiin lainoihin. Näin ollen rahoituslaskelman pitkäaikaisen vieraan pääoman vähennys poikkeaa taseessa esitettävästä vähennyksestä, joka ilmoittaa tilinpäätösvootta seuraavana vuonna erääntyvien pitkäaikaisten lainojen määrän. [28.11.2006]

Lyhytaikaisten lainojen lisäys osoittaa kuinka paljon kunta on tilivuoden aikana ottanut uutta lyhytaikaista lainaa tai uusinnut sitä. Lyhytaikaisten lainojen vähennys osoittaa kuinka paljon kunta on tilivuoden aikana lyhentänyt lyhytaikaisia lainojaan. Lyhytaikaisten lainojen lisäykset ja vähennykset esitetään rahoituslaskelmassa nettona.

3.3.3 Oman pääoman muutokset [28.11.2006]

Kuntayhtymässä oman pääoman lisäyksessä on kysymys jäsenkunnan maksamasta pääomasijoituksesta kuntayhtymään ja vähennyksessä pääoman palautuksesta jäsenkunnalle. Oman pääoman ehtoinen sijoitus voi olla peruspääoman korotusta tai lisäsijoitus muuhun omaan pääomaan. Oman pääoman vähennys tulee kysymykseen lähinnä silloin, kun jäsenkunta eroaa kuntayhtymästä ja kunnalle palautetaan sen pääomasijoitus. [28.11.2006]

Sekä kunnassa että kuntayhtymässä otetaan huomioon edellisten tilikausien olennaisien virheiden omaan pääomaan tehdyt oikaisut, jotka vaikuttavat rahavirtaan [28.11.2006].

3.3.4 Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset

Valtion, EU-tukien ja muiden toimeksiantojen varat osoittavat kunnan hoidossa olevien varojen määrän ja toimeksiantojen pääomat osoittavat velat (vastuut), joista kunta vastaa toimeksiantajille.

Mikäli lahjoitusrahaston tuotto (korkotuotto, osinkotuotto tms.) lisätään toimeksiantojen varoihin ja pääomiin ja varojen käyttö vähennetään varoista ja pääomista siten, että ne eivät vaikuta vuosikatteen määrään, eivät erien muutokset vaikuta rahoituslaskelmaan.

3.3.5 Vaihto-omaisuuden muutos

Vaihto-omaisuusostojen aktivointi taseeseen lisää vuosikatteen määrää, vaikka ostot on maksettava likvideillä rahavaroilla. Siksi vaihto-omaisuuden lisäys tilikauden aikana vähennetään rahoituksen rahavirrasta. Vaihto-omaisuuden vähennys taas lisätään rahoituksen rahavirtaan. [28.11.2006]

3.3.6 Saamisten muutos [28.11.2006]

Saamisia ovat vaihtuvien vastaavien saamisten ryhmässä esitetyt pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset (*Myyntisaamiset*, *Lainasaamiset*, *Muut saamiset* ja *Siirtosaamiset*). Saamisten lisäys vähentää (-) rahavaroja ja vähennys lisää (+) rahavaroja. [28.11.2006]

3.3.7 Korottomien velkojen muutos [3.10.2006]

Korottomina velkoina käsitellään saadut ennakot, ostovelat, muut velat ja siirtovelat. Koska tähän ryhmään kuuluvat pitkäaikaiset velat ovat harvinaisia, on ne yhdistelty lyhytaikaisten velkojen kanssa.

Tähän erään merkitään myös saatujen palautuskelpoisten liittymismaksujen muutokset. Jos liittymismaksujen määrä on olennainen, se voidaan esittää omana eränään. [25.5.2004, 28.11.2006]

3.4 Valuuttakurssimuutosten huomioon ottaminen

Pitkäaikaisten saamisten ja lainojen muutoksiin vaikuttavat myös valuuttakurssien muutokset, vaikka kyse ei silloin ole rahoitustapahtumasta. Rahoituslaskelman kannalta valuuttakurssimuutosten aiheuttamat rahoitusmuutokset sisällytetään pitkäaikaisten saamisten ja lainojen muutokseen, joka syntyy vuosikatteeseen sisältyvien rahoituskulu- lujen ja -tuottojen ryhmään kirjatusta kurssieroista, eikä niitä siten erikseen oteta huomioon rahoituslaskelmassa. [28.11.2006]

Lyhytaikaisten saamisten ja velkojen valuuttakurssimuutokset sisältyvät kirjanpidossa ao. tase-erien muutokseen, jolloin niitä ei erikseen oteta huomioon rahoituslaskelmas- sa.

3.5 Rahavarojen muutos [28.11.2006]

Toiminnan ja investointien rahavirran ja rahoituksen rahavirran yhdistäminen (yhteen laskeminen) osoittaa kunnan tai kuntayhtymän rahavarojen muutoksen. [28.11.2006]

Likvidien rahavarojen määrästä tilivuoden lopussa vähennetään rahavarojen määrä ti- likauden alussa. Laskelman osa osoittaa rahavarojen määrän ja sen muutoksen tilivuo- den aikana. [28.11.2006]

Likvidejä rahavaroja ovat rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. [28.11.2006]

4. Rahoituslaskelman erien muodostaminen

4.1 Toiminnan rahavirta [28.11.2006]

+ Vuosikate (tuloslaskelmasta)

| Satunnaiset erät [28.11.2006]

+ Satunnaiset tuotot (tuloslaskelmasta)

- Satunnaiset kulut (tuloslaskelmasta)

| = Satunnaiset erät [28.11.2006]

Tulorahoituksen korjauserät

- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden (investointien) myyntivoitot (tuloslaskelman toiminnan muista tuotoista) [28.11.2006]

+ Pysyvien vastaavien hyödykkeiden (investointien) myyntitappiot (toiminnan muista kuluista) [28.11.2006]

- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden (investointien) myyntivoitot (tuloslaskelman satunnaisista tuotoista) [28.11.2006]

+ Pysyvien vastaavien hyödykkeiden (investointien) myyntitappiot (tuloslaskelman satunnaisista kuluista) [28.11.2006]

+ Pakolliset varaukset tilikauden lopussa (kunnan taseen Vastattavaa kohta C)

- Pakolliset varaukset tilikauden alussa.

= Tulorahoituksen korjauserät

4.2 Investointien rahavirta [28.11.2006]

- Aineettomat hyödykkeet (lisäykset)

- Aineelliset hyödykkeet (lisäykset)

- Osakkeet ja osuudet (lisäykset)

| ± Investointien ennakkomaksut (lisäykset ja vähennykset) [28.11.2006]

= Investointimenot rahoituslaskelmassa [28.11.2006]

+ Rahoitusosuudet investointimenoihin

| + Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot (sisältäen myyntivoitot ja -tappiot) [28.11.2006]

| Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot sisältävät pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutuksesta saadut myyntihinnat myyntilaskujen tai muiden myyntitositteiden mukaan (ilman arvonlisäveroa) [28.11.2006].

| Investointitiedot saadaan joko pääkirjanpidosta tai käyttöomaisuuskirjanpidosta. Investointimenot pysyvien vastaavien hyödykkeisiin voidaan laskea myös taseen muutosten kautta lisäämällä muutoksiin tilikauden poistot ja huomioimalla em. myynneistä aiheutuneet muut erät tuloslaskelmassa. [28.11.2006]

Investointivarausten käyttöä investointeihin ei huomioida rahoituslaskelmassa.

4.3 Rahoituksen rahavirta [28.11.2006]

Antolainaus

Antolainasaamisten lisäykset

Taseen Sijoitukset:

- + Joukkovelkakirjalainasaamiset 31.12.VVVV
- Joukkovelkakirjalainasaamiset 1.1.VVVV
- + Muut lainasaamiset 31.12.VVVV
- Muut lainasaamiset 1.1.VVVV
- + Muut saamiset 31.12.VVVV
- Muut saamiset 1.1.VVVV
- + Em. erien lyhennykset tilikauden aikana
- = Antolainasaamisten lisäykset

Lisäykset voidaan yksinkertaisesti selvittää pääkirjanpidosta tai lainojenhoitojärjestelmän tiedoista.

Antolainasaamisten vähennykset

Joukkovelkakirjalainasaamisten, muiden lainasaamisten ja muiden saamisten lyhennykset tilikauden aikana.

Lainakannan muutokset

Tiedot saadaan yksinkertaisesti lainakirjanpidosta.

Pitkäaikaisten lainojen lisäys

- + Joukkovelkakirjalainat
- + Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta
- + Lainat julkisyhteisöiltä
- + Lainat muilta luotonantajilta 31.12. taseessa
- em. lainat 1.1. taseessa
- + em. lainojen lyhennykset tilikauden aikana
- + lyhytaikainen osa (lyhennysosuus pitkäaikaisia lainoja 31.12.)
- lyhytaikainen osa (lyhennysosuus pitkäaikaisia lainoja 1.1.)
- = Pitkäaikaisten lainojen lisäys

Pitkäaikaisten lainojen vähennys

- Em. pitkäaikaisten lainaerien lyhennykset tilikauden aikana

Lyhytaikaisten lainojen muutos

- + Joukkovelkakirjalainat
- + Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta
- + Lainat julkisyhteisöiltä
- + Lainat muilta luotonantajilta 31.12. taseessa
- Em. lainat 1.1. taseessa

- + Em. lainojen lyhennykset tilikauden aikana [28.11.2006]
- Lyhytaikainen osa (lyhennysosuus pitkäaikaisia lainoja 31.12.)
- + Lyhytaikainen osa (lyhennysosuus pitkäaikaisia lainoja 1.1.)
- = Lyhytaikaisten lainojen muutos

Lainojen muutoksen tarkistuslaskelma

- + Lainat 1.1.
- + Nostot lainajärjestelmästä tai pääkirjanpidon tapahtumista
- Lyhennykset lainajärjestelmästä tai pääkirjanpidon tapahtumista
- ± Lainojen lyhennysosuuden muutos
- = Lainat 31.12.

Oman pääoman muutokset [28.11.2006]

Kuntayhtymä

- + Peruspääoma 31.12. (rahana sijoitettu)
- Peruspääoma 1.1. (rahana sijoitettu)
- + Rahastot 31.12. (rahana sijoitettu)
- Rahastot 1.1. (rahana sijoitettu)
- + Alijäämän kattaminen (jäsenkunnan rahana maksama)
- Ylijäämän palautus kunnille
- = Oman pääoman muutokset

Sekä kunnassa että kuntayhtymässä otetaan huomioon edellisten tilikausien olennais-
ten virheiden omaan pääomaan tehdyt oikaisut, jotka vaikuttavat rahavirtaan [28.11.2006].

Oman pääoman muutoksina ei rahoituslaskelmassa huomioida erää, joilla ei ole rahoit-
tusvaikutusta (esim. arvonkorotusrahaston ja käyvän arvon rahaston muutokset, siirrot
tuloksesta rahastoihin tai rahastojen käyttö) [28.11.2006].

Muut maksuvalmiuden muutokset

Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset

- Toimeksiantojen varat 31.12.
- + Toimeksiantojen varat 1.1.
- + Toimeksiantojen pääomat 31.12.
- Toimeksiantojen pääomat 1.1.
- = Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset

Vaihto-omaisuuden muutos

- Vaihto-omaisuus 31.12.
- + Vaihto-omaisuus 1.1.
- = Vaihto-omaisuuden muutos

| Saamisten muutos [28.11.2006]

- Pitkäaikaiset saamiset (Taseen vaihtuvien vastaavien CII Saamiset Pitkäaikaiset) 31.12.
 - + Pitkäaikaiset saamiset 1.1.
 - Lyhytaikaiset saamiset (Taseen vaihtuvien vastaavien CII Saamiset: Lyhytaikaiset) 31.12.
 - + Lyhytaikaiset saamiset 1.1.
- = Saamisten muutos [28.11.2006]

| Korottomien velkojen muutos [28.11.2006]

- + Saadut ennakot 31.12.
 - + Ostovelat 31.12.
 - + Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat 31.12. [25.5.2004]
 - + Siirtovelat 31.12.
 - Vastaavat tase-erät 1.1.
- = Korottomien velkojen muutos [28.11.2006]

| **4.4 Rahavarojen muutos** [28.11.2006]

- + Rahoitusarvopaperit 31.12.
 - Rahoitusarvopaperit 1.1.
 - + Rahat ja pankkisaamiset 31.12.
 - Rahat ja pankkisaamiset 1.1.
- = Rahavarojen muutos [28.11.2006]

Rahoituslaskelman täsmäytys saadaan rahavarojen muutoksen avulla. Muutoksen tulee olla yhtä suuri kuin toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat yhteensä. [28.11.2006]

5. Rahoituslaskelman esitystarkkuus

Rahoituslaskelmassa esitetään tilivuoden lukujen lisäksi vertailutiedot edelliseltä tilivuodelta. Rahoituslaskelmassa ei esitetä otsikkorivejä lukuun ottamatta rivejä, joissa ei ole lukuja kuluneella eikä vertailutilivuotena. [28.11.2006]

Rahoituslaskelmassa esitetyjä eriä voidaan lisätä, mikäli se on rahoituksesta annettavien oikeiden ja riittävien tietojen kannalta merkityksellistä. Tällainen erittely voidaan tehdä esimerkiksi silloin, kun valuuttakurssien muutosten takia pitkäaikaisten lainojen muutos on ollut olennainen. Vaikka kurssimuutokset eivät olekaan toiminnan rahoituksesta johtuvia, on ne huomioitava rahoituslaskelmassa. Vähäiset kurssimuutosten vaikutukset voidaan kuitenkin yhdistää erään, josta se on aiheutunut.

Rahoituslaskelma voidaan esittää 1.000 euron tarkkuudella. Jos se kuitenkin laaditaan suoraan kirjanpidon tiedoista automaattisesti omana raporttinaan, silloin tarkkuus voi olla sama kuin kirjanpidossa. [28.11.2006]

KUNNAN JA KUNTAYHTYMÄN RAHOITUSLASKELMA

Liite 1

			Tiedon lähde:
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	XXX		Tuloslaskelmasta
Satunnaiset erät	±XXX		Tuloslaskelmasta
Tulorahoituksen korjauserät	<u>±XXX</u>	XXX	Liitetiedoista
Investointien rahavirta			
Investointimenot	XXX		Vs AI, AII, AIII1
Rahoitusosuudet investointimenoihin	-XXX		Vs AI, AII, AIII1
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	<u>-XXX</u>	<u>-XXX</u>	Liitetiedoista
Toiminnan ja investointien rahavirta		±XXX	
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset	-XXX		Vs AIII2-4
Antolainasaamisten vähennykset	<u>XXX</u>	±XXX	Vs AIII2-4
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	+XXX		Vt E I 1-4
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-XXX		Vt E I 1-4
Lyhytaikaisten lainojen muutos	<u>±XXX</u>	±XXX	Vt E II 1-4
Oman pääoman muutokset		±XXX	Vt A
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	±XXX		Vs B, Vt D
Vaihto-omaisuuden muutos	±XXX		Vs C1
Saamisten muutos	±XXX		Vs CII
Korottomien velkojen muutos	<u>±XXX</u>	<u>±XXX</u>	Vt E I5-8, E II5-8
Rahoituksen rahavirta		±XXX	
Rahavarojen muutos			±XXX
Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12.	XXX		Vs CIII,CIV
Rahavarat 1.1.	<u>XXX</u>	±XXX	Vs CIII,CIV

Vs=Vastaavaa
Vt=Vastattavaa

[Muutettu 28.11.2006]